

عنوان سند:

دستورالعمل نمونه گیری و ارسال به آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی

شماره سند:

52-LA-WI-001-00

تاریخ	شماره بازنگری	شرح اقدام	تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده
۱۳۹۱/۱۰/۲۵	۰۰	تدوین کلی دستورالعمل	نام و سمت فاطمه پیمائی کارشناس آزمایشگاه	نام و سمت دکتر انیس جعفری سوپروایزر آزمایشگاه	نام و سمت دکتر سعید بوذری رئیس آزمایشگاه
			امضا	امضا	امضا
			نام و سمت	نام و سمت	نام و سمت
			امضا	امضا	امضا
			نام و سمت	نام و سمت	نام و سمت
			امضا	امضا	امضا
			نام و سمت	نام و سمت	نام و سمت
			امضا	امضا	امضا

دستورالعمل نمونه گیری و ارسال نمونه به آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی

شماره سند: 52-LA-WI-001

شماره بازنگری: 00

- ۱-۰) هدف از ایجاد: ارائه دستورالعمل جامع به مراکز درمانی همکار به منظور جمع آوری نمونه طبق شرایط و معیارهای تعیین شده آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی زیرا اولین قدم در راه تشخیص صحیح آزمایشگاهی، نمونه گیری دقیق و درست در زمان بروز بیماری است.
- ۱-۱) بازنگری این سند بنا به پیشنهاد هر یک از کارکنان و با تایید رئیس آزمایشگاه می تواند صورت پذیرد، و برای انجام به تهیه کننده بازگردانده شود.
- ۱-۲) لازم به ذکر است که طبق تصمیمات اتخاذ شده در آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی نمونه گیری فقط در مراکز درمانی همکار و طبق این دستورالعمل انجام و ارسال می گردد و در آمکا هیچ گونه نمونه گیری انجام نمی شود.
- ۲-۰) دامنه کاربرد: این دستورالعمل در آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی (آمکا) انستیتو پاستور ایران کاربرد داشته و رعایت و استفاده از آن برای کلیه کارکنان الزامی است.
- ۳-۰) منابع:
- ۳-۱) مجموعه ای از مستندات سیستم مدیریت کیفیت در آزمایشگاه پزشکی (تدوین دکتر حسین دار آفرین، انتشارات نوید شیراز، سال ۱۳۸۷)
- ۳-۲) دستورالعمل ساخت و کنترل کیفی محیط Cary Blair به شماره 52-LA-WI-005
- ۴-۰) تعاریف:
- ۴-۱) آمکا: به آزمایشگاه مرجع کشوری به اختصار آمکا گفته می شود.
- ۴-۲) کارکنان بخش: منظور افرادی هستند که فعالیت آزمایشگاهی و تحقیقاتی در بخش مربوطه انجام می دهند.
- ۴-۳) Cary Blair: نوعی محیط انتقالی (ترانسپورت) است که برای انتقال نمونه استفاده می شود.
- ۴-۴) پاتوتایپ: به زیرگروه های بیماریزای اشیریشیا کلی مولد اسهال گفته می شود.
- ۴-۵) مراکز درمانی همکار: منظور مراکز بهداشتی درمانی می باشند، که پس از انجام آزمایش و احتمال آلودگی بیمار با باکتری اشیریشیا کلی نمونه را برای تأیید و تعیین پاتوتایپ به آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی ارسال می نمایند.
- ۴-۶) سواب مقعدی: سوابی می باشد که در محیط ترانسپورت استریل مرطوب شده و ۲/۵ تا ۳/۵ سانتی متر داخل اسفنکتر رکتوم بیمار برده شده و چرخانده شده به طوری که تغییر رنگ سر پنبه آن نشان از نمونه گیری صحیح می باشد.
- ۴-۷) زنجیره سرد: منظور رعایت دمای ۴ درجه سانتی گراد می باشد.
- ۵-۰) شرح اقدامات:
- ۵-۱) نمونه گیری مدفوع:
- ۵-۱-۱) نمونه گیری مدفوع بایستی در مراحل اولیه بیماری (حداکثر ظرف ۱ تا ۲ روز که عامل بیماری را به تعداد بیشتری در مدفوع وجود دارد) و قبل از درمان با آنتی بیوتیک صورت پذیرد.

شماره سند: 52-LA-WI-001	دستورالعمل نمونه گیری و ارسال نمونه به آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی	
شماره بازنگری: 00		

۵-۱) اصولاً "نمونه مدفوع (در صورت قوام دار بودن حداقل ۵ گرم و یا در صورت کاملاً آبکی بودن معادل ۵ cc) نسبت به سواب برتری دارد.

۵-۱-۳) حداقل باید دو نمونه سواب مقعدی یا سواب از مدفوع تازه برای هر بیمار جمع آوری و در محیط انتقالی Cary Blair که طبق دستورالعمل به شماره 52-LA-WI-005 ساخته و کنترل کیفی شده تلقیح شود.

۵-۲) روش جمع آوری نمونه مدفوع :

۵-۲-۱) برای نمونه مدفوع از یک ظرف درپنج دار تمیز با اندازه مناسب استفاده نمایید .

۵-۲-۲) در صورت عدم دسترسی به ظروف یکبار مصرف ، حتماً "از ظرف تمیز استفاده کنید.

۵-۲-۳) هنگامی که نمونه به آزمایشگاه می رسد لازم است به سرعت آزمایش بر روی آن انجام شود (بیشتر از ۲ ساعت از زمان نمونه گیری نگذشته باشد).

۵-۲-۴) اگر ناچار به نگهداری نمونه ها بیشتر از ۲ ساعت هستید ، سوآبی را درون نمونه مدفوع قرار داده و پس از حرکت چرخشی ، آن را در یک محیط انتقالی تلقیح کنید.

۵-۲-۵) اگر مدفوع حالت مخاطی دارد سعی کنید نمونه را همراه مخاط در محیط انتقالی تلقیح نمایید.

۵-۳) سواب مقعدی:

۵-۳-۱) برای نمونه گیری از سواب پنبه ای سالم استفاده کنید و دقت کنید که پنبه سر آن کنده نشده باشد

۵-۳-۲) ابتدا سواب را با فرو کردن در محیط ترانسپورت استریل مرطوب کرده و سپس به اندازه ۲/۵ تا ۳/۵ سانتی متر داخل اسفنکتر رکتوم نموده و بچرخانید و بیرون بکشید.

۵-۳-۳) با توجه به تغییر رنگ پنبه ی سر سواب مطمئن شوید سواب به مدفوع آغشته است.

۵-۳-۴) تعداد سواب مورد نیاز بستگی به تعداد عوامل پاتوژن مورد مطالعه دارد معمولاً "حداقل ۲ سواب باید تلقیح شود .

۵-۴) تلقیح به محیط انتقالی:

۵-۴-۱) در صورتی که ناچار به تلقیح نمونه پس از ۲ ساعت باشید لازم است نمونه ها را در یخچال و یا در محیط های انتقالی جهت بقاء بیشتر قرار دهید.

۵-۴-۲) محیط انتقالی تلقیح شده نیز باید در دمای یخچال ۴-۸ درجه سانتی گراد نگهداری شود.

۵-۴-۳) هنگامی که نمونه ها در محیط انتقالی قرار داده شده و نیاز به نگهداری آنها برای مدت بیشتری می باشد لازم است که در یخچال یا فریزر نگهداری شوند.

۵-۴-۴) مراحل تلقیح نمونه در محیط انتقالی Cary Blair:

۵-۴-۴-۱) حداقل ۲ سواب مدفوع یا مقعدی را به ته لوله حاوی محیط وارد کنید.

۵-۴-۴-۲) پس از قرار دادن سواب در لوله قسمت چوبی بیرون از لوله را بشکنید.

۵-۴-۴-۳) در لوله را محکم ببندید.

۵-۴-۴-۴) مشخصات بیمار و نوع نمونه ارسالی بر روی محیط انتقالی نوشته شود.

۵-۴-۴-۵) نمونه ها را داخل یخچال نگهداری کنید و اگر امکان نگهداری در یخچال وجود ندارد محیط انتقال حاوی سواب را روی یخ قرار دهید.

دستورالعمل نمونه گیری و ارسال نمونه به آزمایشگاه مرجع کشوری اشیریشیا کلی

شماره سند: 52-LA-WI-001

شماره بازنگری: 00

۵-۵) نحوه ارسال نمونه :

جهت بسته بندی و ارسال نمونه ها طبق شرایط استاندارد، باید از سه محفظه که واجد شرایط ذیل باشد، استفاده گردد.

۵-۵-۱) نمونه ابتدا باید داخل یک ظرف درپیچ دار که غیرقابل نفوذ به مایعات و همچنین غیر قابل نشت و نشکن بوده، قرار داده شود.

۵-۵-۲) در صورتی که نمونه مایع باشد، باید اطراف لوله ها به طور جداگانه ماده جاذب الرطوبه مانند تکه های ابر و یا ماده مشابه گذاشت و سپس در محفظه دوم قرارداد، در واقع این مواد جاذب بین محفظه اول (ظرف حاوی نمونه) و محفظه دوم قرار می گیرند تا در صورت شکستن لوله ها یا آسیب محفظه اول، مواد آلوده به محفظه بیرونی نشت ننماید.

۵-۵-۳) پس از قراردادن محفظه اول (که مشخصات بیمار و نوع نمونه بر روی آن نوشته شده است)، در داخل محفظه دوم که مقاوم، غیرقابل نشت و غیرقابل نفوذ به مایعات می باشد، می بایست مشخصات نمونه روی آن درج گردد. در مرحله بعد محفظه دوم داخل محفظه سوم که مقاوم به ضربه و شرایط محیطی نامساعد بوده، قرار داده می شود. در مورد نمونه هایی که نیاز به رعایت زنجیره سرد دارند محفظه سوم می تواند Cold Box باشد.

۵-۵-۴) کلیه بسته ها باید قبل از انتقال بطور مناسب علامت گذاری شده طوری که حاوی اطلاعات لازم در خصوص ماهیت نمونه، خطرات آن و استانداردهای رعایت شده جهت بسته بندی، باشد.

۵-۵-۵) روی محفظه خارجی (محفظه سوم) هر بسته باید اطلاعات (نام و آدرس فرستنده یا ارسال کننده کالا، نام و آدرس حمل کننده کالا، شماره تلفن شخص مسئول تایید شرایط بسته بندی نمونه، نام و آدرس دریافت کننده گیرنده کالا، نوع نمونه) درج گردد.

۶-۱) مستندات: -

